

Ittzés Mihály: Negyvenöt vegyeskar, Negyven egyneműkar.

Két Bárdos-kötet tanúságai és tanulságai¹

Bárdos Lajost 85. születésnapja alkalmából 1984-ben *a cappella* kórusműveinek két kötetével köszöntötte az Editio Musica Budapest. Hasonló, bár szerényebb méretű kötetek jelentek meg a zeneszerző 60., 65. és 80. születésnapjára (a 70. és 75. születésnapot zeneelméleti, zenetudományi írásainak gyűjteményeivel tették emlékezetessé). A kötetekbe foglalt darabok keresztmetszetét adják Bárdos világi kórusműveinek. Tartalmi csoportosításuk a szerzői szándékot tükrözi. A tanulmány foglalkozik a két kötet közötti variánsok kérdésével; utal a két fő inspirációs forrásra, a népdalfeldolgozásokra, illetve műköltői alkotásokra, „alkalmi” – például várostörténeti témákat feldolgozó – szövegekre. Számos kórusműnek fordítás vagy dallamra alkalmazott (*ad notam*) szöveg az alapja, például a más népek dallamait feldolgozó darabok esetében. A vegyeskaroknál 24, az egyneműkaroknál 12 szövegszerzőt vettünk számba.

A termékeny zeneszerző–karnagy/kórus együttműködés példáit emeli ki a vegyeskari kötetből a dolgozat. A vegyeskari kötet három vallásos darabjából az 1956-ban írott Jeremiás próféta könyörgése című motettára hívja fel a figyelmet, továbbá a zeneszerzői eszközök sorából a szövegtelen bevezetésekre, egy jellegzetes, az oktávot sajátosan három hangközre osztó motívumra (például lá, – re – mi –lá) és a tempókülönbségek ciklusszervező szerepére.

---

¹ A 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum és Kutatócsoport által rendezett, *Évfordulók nyomában 2014* című konferencián, 2014. október 11-én elhangzott előadás absztraktja. A tanulmány rövidített változatokban megjelent a Magyar Kodály Társaság hírei 2014/4. számában, valamint a ZeneSzó című lap 2014/9. számában.